

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

προσανατολισμού

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ - ΘΕΜΑ Α

A1.

- α) Σωστό
- β) Λάθος
- γ) Σωστό
- δ) Λάθος
- ε) Λάθος

A2. α

A3. γ

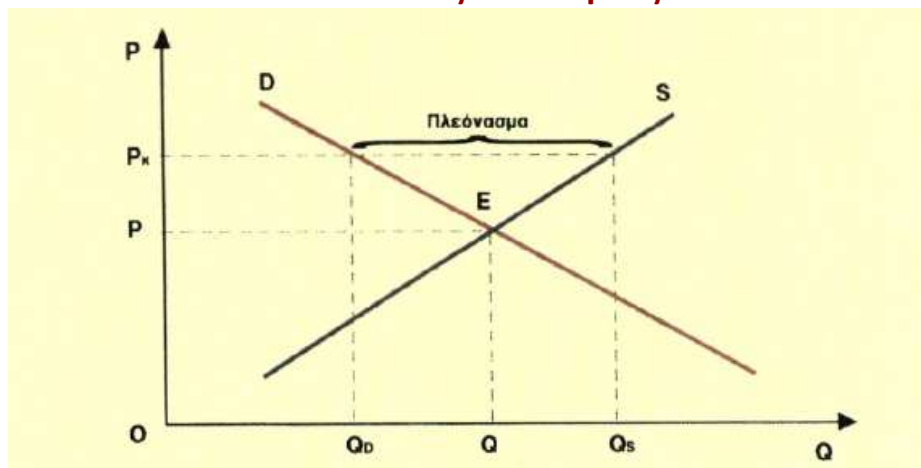
ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ - ΘΕΜΑ Β

B1. Σκοπός του κράτους, όταν επιβάλλει κατώτατες τιμές, είναι η προστασία του παραγωγού. Οι τιμές παρέμβασης ή ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων είναι μια κατηγορία κατώτατων τιμών, προκειμένου να προστατευτεί το εισόδημα των αγροτών. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει ολόκληρο πλέγμα ειδικών ρυθμίσεων για τη γεωργία και τις αγορές των αγροτικών προϊόντων.

Ας δούμε με παράδειγμα πώς λειτουργεί η τιμή παρέμβασης στην αγορά ενός αγροτικού προϊόντος, για παράδειγμα, του ελαιόλαδου: Έστω D η καμπύλη ζήτησης και S η καμπύλη προσφοράς του ελαιόλαδου [διάγραμμα]. Στο σημείο ισορροπίας E η τιμή ισορροπίας είναι P και η ποσότητα ισορροπίας Q , όπως διαμορφώνονται στην αγορά. Το κράτος εκτιμά ότι η τιμή ισορροπίας είναι μικρή και δεν εξασφαλίζει το εισόδημα των ελαιοπαραγωγών. Αποφασίζει λοιπόν ότι η κατώτερη τιμή που μπορεί να πωληθεί το ελαιόλαδο είναι η P_k . Επειδή η τιμή P_k είναι μεγαλύτερη από την τιμή ισορροπίας, η ζητούμενη ποσότητα θα γίνει Q_D , ενώ η προσφερόμενη ποσότητα Q_S , με αποτέλεσμα τη δημιουργία πλεονάσματος ($Q_S - Q_D$). Το κράτος αγοράζει από τους παραγωγούς το πλεόνασμα $Q_S - Q_D$ στην τιμή παρέμβασης P_k . Το πλεόνασμα αυτό θα βρει τρόπο να το διαθέσει, για παράδειγμα, σε αγορές του εξωτερικού ή σε περίοδο μειωμένης παραγωγής.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ - ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους του Ψ (ΚΕ _Χ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους του Χ (ΚΕ _Ψ)
A	0	200		
			; = 1	; = 1
B	; = 10	190		
			2	; = 1/2
Γ	; = 20	170		
			; = 4	1/4
Δ	30	; = 130		
			5	1/5
E	40	; = 80		
			8	1/8
Z	50	0		

$$E \rightarrow Z: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 8 = \frac{\Psi_E - 0}{50 - 40} \Leftrightarrow \Psi_E = 80$$

$$\Delta \rightarrow E: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 5 = \frac{\Psi_\Delta - 80}{40 - 30} \Leftrightarrow \Psi_\Delta = 130$$

$$\Delta \rightarrow \Gamma: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} \Leftrightarrow \frac{1}{4} = \frac{30 - X_\Gamma}{170 - 130} \Leftrightarrow X_\Gamma = 20$$

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

$$\Gamma \rightarrow \Delta: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{170-130}{30-20} = \frac{40}{10} = 4$$

$$B \rightarrow \Gamma: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 2 = \frac{190-170}{20-X_B} \Leftrightarrow X_B = 10$$

$$\Gamma \rightarrow B: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{20-10}{190-170} = \frac{10}{20} = \frac{1}{2}$$

$$A \rightarrow B: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{200-190}{10-0} = 1$$

$$B \rightarrow A: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{10-0}{200-190} = \frac{10}{10} = 1$$

Γ2. Αν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ , τότε βρισκόμαστε στο συνδυασμό A ($X=0$, $\Psi=200$). Αν η οικονομία θυσιάσει 50 μονάδες του αγαθού Ψ , τότε θα παράγει ένα συνδυασμό έστω Γ' , όπου $\Psi_{\Gamma'} = 200 - 50 = 150$ μονάδες.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του Ψ (KE_X)
Γ	20	170	
Γ'	$X_{\Gamma'}$	150	4
Δ	30	130	

Θεωρούμε $\Gamma \rightarrow \Delta$: $KE_X = 4$ σταθερό, επομένως:

$$\Gamma \rightarrow \Gamma': KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 4 = \frac{170-150}{X_{\Gamma'}-20} \Leftrightarrow X_{\Gamma'} = 25$$

Επομένως όταν παράγονται 150 μονάδες του αγαθού Ψ , η μέγιστη ποσότητα του αγαθού X που μπορεί να παραχθεί με πλήρη απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών είναι 25 μονάδες.

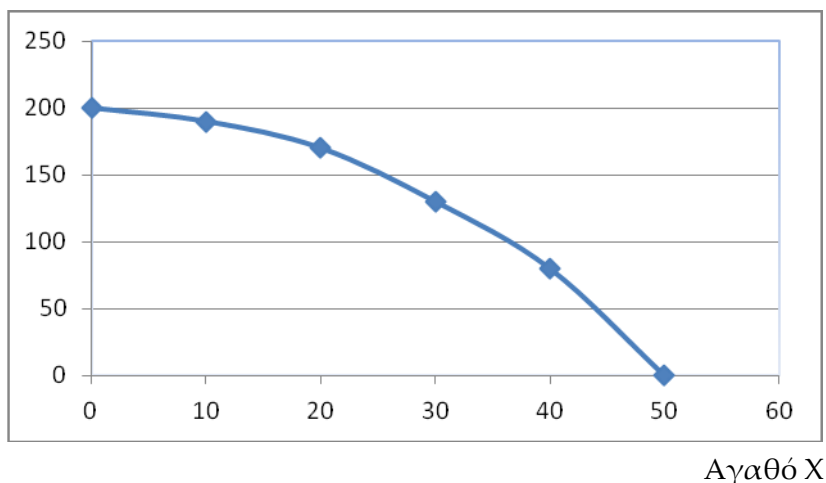
Γ3.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

α) Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων (ΚΠΔ) δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που μπορούν παραχθούν σε μία οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

Αγαθό Ψ

β) Αν η οικονομία παράγει έναν εφικτό συνδυασμό, τότε η οικονομία αυτή δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται. Άρα, για να γίνει μέγιστος πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλες οι παραγωγικές δυνατότητες και όλοι οι συντελεστές να απασχοληθούν αποδοτικά (ορθολογικά).

Γ4. Με βάση τον πίνακα, όταν παράγονται 30 μονάδες του αγαθού Χ, η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι 130 μονάδες. Επομένως το πραγματικό κόστος της οικονομίας για τη παραγωγή των 30 πρώτων μονάδων του αγαθού Χ ($A \rightarrow \Delta$) είναι $200 - 130 = 70$ μονάδες του αγαθού Ψ.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ - ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για την εύρεση του πίνακα προσφοράς της επιχείρησης πρέπει να υπολογίσουμε το AVC και το MC σε κάθε επίπεδο παραγωγής.

$$AVC = \frac{VC}{Q}$$

$$AVC_4 = \frac{26}{4} = 6,5$$

$$AVC_5 = \frac{30}{5} = 6$$

$$AVC_6 = \frac{36}{6} = 6$$

$$MC = \frac{\Delta(VC)}{\Delta Q}$$

MC_4 δεν υπολογίζεται

$$MC_5 = \frac{30 - 26}{5 - 4} = 4$$

$$MC_6 = \frac{36 - 30}{6 - 5} = 6$$

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

$$AVC_7 = \frac{44}{7} \cong 6,2$$

$$MC_7 = \frac{44 - 36}{7 - 6} = 8$$

$$AVC_8 = \frac{54}{8} = 6,75$$

$$MC_8 = \frac{54 - 44}{8 - 7} = 10$$

$$AVC_9 = \frac{66}{9} \cong 7,3$$

$$MC_9 = \frac{66 - 54}{9 - 8} = 12$$

$$AVC_{10} = \frac{80}{10} = 8$$

$$MC_{10} = \frac{80 - 66}{10 - 9} = 14$$

Προσφερόμενη ποσότητα (Qs)	Μεταβλητό κόστος (VC)	Μέσο Μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
4	26	6,5	-
5	30	6	4
6	36	6	6
7	44	6,2	8
8	54	6,75	10
9	66	7,3	12
10	80	8	14

Το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους, αποτελεί τη βραχυχρόνια καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης.

Η επιχείρηση πρέπει να βρει την ποσότητα για την οποία μεγιστοποιείται το κέρδος της. Αυτό συμβαίνει όταν το οριακό κόστος είναι ίσο με την τιμή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης είναι ο παρακάτω:

P = MC	Qs
6	6
8	7
10	8
12	9
14	10

α) Αν στον κλάδο παραγωγής υπάρχουν 50 πανομοιότυπες επιχειρήσεις, ο αγοράιος πίνακας προσφοράς θα είναι:

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

$P = MC$	$Q_{SM} = 50 \cdot Q_s$
6	300
8	350
10	400
12	450
14	500

Ο αγοραίος πίνακας ζήτησης είναι:

P	Q_D
4	670
6	580
8	490
10	400
12	310
14	220

Τιμή ισορροπίας, είναι η τιμή στην οποία η ζητούμενη ποσότητα (Q_D) είναι ίση με την προσφερόμενη ποσότητα (Q_S).

Από τους αγοραίους πίνακες προσφοράς και ζήτησης παρατηρούμε ότι στην τιμή $P=10$, είναι $Q_D = Q_S = 400$.

Επομένως η τιμή ισορροπίας είναι $P_1 = 10$ χ.μ. και η ποσότητα ισορροπίας είναι $Q_1 = 400$ μονάδες.

β) Αν στον κλάδο παραγωγής υπάρχουν 70 πανομοιότυπες επιχειρήσεις, ο αγοραίος πίνακας προσφοράς θα είναι:

$P = MC$	$Q_{SM} = 70 \cdot Q_s$
6	420
8	490
10	560
12	630
14	700

Ο αγοραίος πίνακας ζήτησης είναι:

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 2017

Ενδεικτικές Απαντήσεις

P	Q _D
4	670
6	580
8	490
10	400
12	310
14	220

Τιμή ισορροπίας, είναι η τιμή στην οποία η ζητούμενη ποσότητα (Q_D) είναι ίση με την προσφερόμενη ποσότητα (Q_S).

Από τους αγοραίους πίνακες προσφοράς και ζήτησης παρατηρούμε ότι στην τιμή P=8, είναι Q_D = Q_S = 490.

Επομένως η τιμή ισορροπίας είναι P₂ = 8 χ.μ. και η ποσότητα ισορροπίας είναι Q₂ = 490 μονάδες.

Δ2. Τα Συνολικά Έσοδα των επιχειρήσεων (ΣΕ) είναι η Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών.

Στο αρχικό σημείο ισορροπίας (50 επιχειρήσεις) τα ΣΕ είναι:

$$\Sigma E_1 = P_1 \cdot Q_1 = 10 \cdot 400 = 4000 \text{ χ.μ.}$$

Στο τελικό σημείο ισορροπίας (70 επιχειρήσεις) τα ΣΕ είναι:

$$\Sigma E_2 = P_2 \cdot Q_2 = 8 \cdot 490 = 3920 \text{ χ.μ.}$$

Η μετριάκιση από το σημείο ισορροπίας E₁ στο E₂ λόγω αύξησης της προσφοράς, γίνεται με σταθερή τη ζήτηση. Υπολογίζουμε την E_Dτόξου:

$$E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_1 + P_2}{Q_1 + Q_2} = \frac{490 - 400}{8 - 10} \cdot \frac{10 + 8}{400 + 490} = \frac{90}{-2} \cdot \frac{18}{890} = -\frac{81}{89} \cong -0,91$$

Κατά τη συγκεκριμένη μείωση της τιμής από 10 σε 8 χ.μ., είναι $|E_D| = 0,91 < 1$, δηλαδή η ζήτηση είναι ανελαστική και η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μικρότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής σε απόλυτες τιμές. Επομένως, η Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών (συνεπώς και ΣΕ των επιχειρήσεων) επηρεάζεται από τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή της τιμής και αφού η τιμή μειώθηκε, μειώθηκε και η συνολική δαπάνη των καταναλωτών κατά $4000 - 3920 = 80$ χ.μ.

Δ3. Όταν στον κλάδο παραγωγής υπάρχουν 50 πανομοιότυπες επιχειρήσεις, έχουμε:

$$\text{Για } P = 12: Q_D = 310 \text{ και } Q_S = 450$$

Είναι Q_S > Q_D, επομένως στην αγορά υπάρχει Πλεόνασμα = Q_S - Q_D = 450 - 310 = 140 μονάδες.